

B-2108002203050012

Third Year B. Com. (External) Examination

April - 2022

Advance Accounting & Auditing - IV

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના :

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	____
☐ T. Y. B. Com. (External)	____
Name of the Subject :	____
☐ Advance Accounting & Auditing - IV	____
Subject Code No. :	____
☐ Section No. (1, 2,.....): NIL	____
2 1 0 8 0 0 2 2 0 3 0 5 0 0 1 2	____
	Student's Signature

- (2) પ્રશ્ન નં. 1 અને 10 ફરજિયાત છે.
(3) પ્રશ્ન નં. 2 થી 9 માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નો ગણો.
(4) જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગ તરીકે દર્શાવો.

1 માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો :

20

- (1) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 40, એકમદીઠ ચલિત ખર્ચા રૂ. 30 અને કુલ સ્થિર ખર્ચા રૂ. 80,000
- (અ) સમતૂટબિંદુ શોધો.
- (બ) જો સમતૂટબિંદુ 5,000 એકમ સુધી ઘટાડવામાં આવે તો એકમદીઠ વેચાણકિંમત શોધો.
- (2) એક કંપની એક જ પ્રકારની વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે અને તે વસ્તુ એકમદીઠ રૂ. 10 લેખે વેચે છે. વસ્તુનો એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 6 છે અને વાર્ષિક સ્થાયી ખર્ચા રૂ. 4,000 છે. ઉપરની માહિતી પરથી શોધો :
- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સમતૂટબિંદુએ વેચાણ
- (3) કુલ વેચાણ રૂ. 15,000 હોય તો સલામતી ગાળો
- (4) રૂ. 5,000 ના નફા માટે જરૂરી વેચાણ
- (5) રૂ. 15,000 નું વેચાણ હોય તો નફો.

- (3) કંપનીના તારીખ 31/03/2020 ના રોજના પાકા સરવૈયામાં યંત્રો પર ઘસારાની બાકી રૂ. 2,80,000 છે અને તા. 31/03/2021 ના રોજના પાકા સરવૈયામાં ઘસારાની જોગવાઈ રૂ. 3,00,000 છે. વર્ષ દરમિયાન રૂ. 1,00,000 ની મૂળ કિંમતનું એક યંત્ર, જેના પર ભેગો થયેલો ઘસારો રૂ. 60,000 છે તે રૂ. 20,000 ની કિંમતે વેચી કાઢવામાં આવ્યું હતું. ચાલું વર્ષે નફાનુકસાન ખાતે કેટલો ઘસારો લઈ જવાશે તેની ગણતરી કરો?
- (4) નીચેની માહિતી પરથી કામગીરી પ્રવૃત્તિમાંથી મળતો રોકડ પ્રવાહની ગણતરી કરો.

વિગત	31/03/2021 રૂ.	31/03/2022 રૂ.
નફા-નુકસાન ખાતું	60,000	70,000
સામાન્ય અનામત	20,000	30,000
પ્લાન્ટ પર ઘસારાની જોગવાઈ	60,000	70,000
ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી	10,000	6,000
પાઘડી	40,000	20,000
દેવાદાર	80,000	70,000

વર્ષ દરમિયાન રૂ. 40,000 ની પડતર કિંમતના પ્લાન્ટની એક આઈટમ જેની ચોપડે કિંમત રૂ 28,000 છે તે રૂ. 36,000માં વેચેલ છે.

- (5) તારીખ 31/03/2020 ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી રૂ. 9,000 અને તારીખ 31/03/2021 ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી રૂ. 6,000 હતી. વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા રૂ. 5,000 હતા. તો ચાલુ વર્ષે નફામાંથી કરવેરાની જોગવાઈ કેટલી કરવી પડશે?
- (6) નીચેની માહિતી પરથી વર્ષ 2021-22 માટેનું જયશ્રી કંપનીનું ઉત્પાદન અંદાજપત્ર તૈયાર કરો :

વસ્તુ	વેચાણના એકમો	અંદાજિત સ્ટોક એકમો	
		31/03/2021	31/03/2022
અ	80,000	2,000	6,000
બ	1,00,000	4,000	8,000

(7) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર તથા રોકાયેલી મૂડી પર વળતર શોધો.

વિગત	રકમ રૂ.
ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા)	12,00,000
કરવેરાનો દર	50%
વેચાણ	13,75,000
10% ના ડિબેચર	10,00,000
ઈકિવટી શેરમૂડી	20,00,000
12%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	10,00,000

(8) ખૂટતા આંકડા શોધો :

ઉત્પાદન શક્તિ	50%	75%	100%
પાવર	15,000	?	20,000
વપરાસી સ્ટોર્સ	?	7,500	10,000
રિપેરિંગ	15,000	20,000	?
પગાર	10,000	?	10,000

(9) રોકડ અંદાજપત્ર એટલે શું ? તેની મુશ્કેલીઓ જણાવો.

(10) સમતૂટ વિશ્લેષણના અનુમાનો અને તેની મર્યાદાઓ જણાવો.

2 (અ) સંકલ્પ લિમિટેડ તમને તારીખ 31/03/2021 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે પ્રમાણે આપેલ છે. 16

નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર 60%, વેચાણ પર નફાનો દર 30%, હાલના વેચાણે પડતર રૂ. 28,00,000, ગણતરી કરો :

(1) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ

(2) રૂ. 50,00,000 ના વેચાણે નફો કે નુકસાન

(3) રૂ. 15,00,000 ના વેચાણે નફો કે નુકસાન

(4) જો હાલની વેચાણ કિંમતમાં 20% ઘટાડો કરવામાં આવે તો નીચેનાની ગણતરી કરો :

(અ) નવો નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર

(બ) હાલનો નફો જાળવી રાખવા કરવું જોઈતું વેચાણ.

(5) જો વેચાણ કિંમતમાં 25% વધારો કરવામાં આવે, ચલિત ખર્ચા 25% વધે અને સ્થિર ખર્ચામાં $33\frac{1}{3}\%$ વધે તેમ છતા હાલનો નફો જાળવી રાખવા કરવું જોઈતું વેચાણ શોધો.

(6) રૂ. 6,00,000 ના નફાએ સલામતી ગાળાની રકમ રૂપિયામાં તથા સલામતી ગાળો ટકામાં શોધો.

(બ) વિનયી મેન્યુ. કંપની લિ. તમને તેના ઉત્પાદન અંગે નીચેની માહિતી આપે છે :

વર્ષ	કુલ વેચાણ રૂ. માં	કુલ પડતર રૂ. માં
2020	6,00,000	5,40,000
2021	7,00,000	6,36,000

ગણતરી કરો :

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચા.
- (3) જ્યારે વેચાણ રૂ. 5,40,000 હોય ત્યારે નફો.
- (4) જ્યારે નુકસાન રૂ. 12,000 હોય ત્યારે વેચાણ
- (5) રૂ. 1,20,000 નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણ
- (6) સમતૂટબિંદુ

3 શ્રી ત્રિવેદી લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી મે થી જૂન 2021 સુધીનું ત્રણ 16 માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

માસ	વેચાણ રૂ.	આખર સ્ટોક રૂ.	કુલ પરોક્ષ ખર્ચા રૂ.
માર્ચ	80,000	10,000	12,000
એપ્રિલ	1,00,000	15,000	15,000
મે	1,20,000	25,000	20,000
જૂન	1,60,000	30,000	18,000
જુલાઈ	1,40,000	27,500	20,000
ઓગસ્ટ	1,50,000	25,000	15,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તારીખ 01/05/2021 ના રોજ રોકડ અને બેંકસિંલક રૂ 50,000.
- (2) વેચાણ કિંમત ઉપર નફાનો દર 25% નફો મળે એ રીતે માલ વેચવામાં આવે છે.
- (3) ખરીદી રોકડેથી કરવામાં આવે છે.
- (4) કુલ વેચાણના 40% રોકડ વેચાણ છે.
- (5) ઉધાર વેચાણના 50% વેચાણ થયા પછીના માસમાં અને બાકીના 50% વેચાણ થયા પછીના બીજામાસમાં મળે છે.

- (6) કુલ પરોક્ષ ખર્ચમાં સ્થિર ખર્ચ માસિક રૂ. 5,000 નો સમાવેશ થાય છે. જેની ચુકવણી જે તે માસમાં થાય છે. ચલિત પરોક્ષ ખર્ચની ચુકવણી પછીના માસમાં થાય છે.
- (7) જૂન, 2021 માસમાં એક જૂનું યંત્ર રૂ. 30,000માં વેચવામાં આવશે.
- (8) જૂન, 2021 માસમાં એક નવું યંત્ર રૂ. 50,000 માં ખરીદવામાં આવશે. જેની ચુકવણી ડિલિવરી વખતે 80% જેટલી કરવાની છે અને બાકીની રકમ પછીના માસમાં ચૂકવવાની છે.
- (9) રૂ. 10,000 ઈન્કમેટેક્સ જૂન, 2021માં ચૂકવવાનો છે.

- 4 નિશાકંપની લિમિટેડ એક પ્રકારના મોબાઇલનું ઉત્પાદન કરે છે. વાર્ષિક ઉત્પાદન શક્તિ 56,000 એકમોની છે. કંપનીની 40% અને 60% ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદન પડતરના અંદાજ નીચે પ્રમાણે છે. 16

વિગત	40% ઉત્પાદનક્ષમતા રૂ.	60% ઉત્પાદનક્ષમતા રૂ.
ચલિતપરોક્ષ ખર્ચા :		
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	3,20,000	4,80,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,92,000	2,88,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	1,28,000	1,92,000
અર્ધચલિત પરોક્ષ ખર્ચા :		
કારખાના ખર્ચા	5,60,000	6,40,000
વહીવટી ખર્ચા	4,16,000	4,64,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	2,24,000	2,56,000
સ્થિર ખર્ચા :		
ઘસારો	3,00,000	3,00,000
વીમો	1,80,000	1,80,000
વેચાણ	22,40,000	33,60,000

ઉપરની માહિતીના આધારે 50% , 75%, અને 90% ઉત્પાદન શક્તિના ઉત્પાદન માટે પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો અને અંદાજ નફો-નુકસાન શોધો.

5 પૂર્વા લિમિટેડના તારીખ 31/03/2020 અને તારીખ 31/03/2021 એમ બે વર્ષનાં પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

16

વિગત	31/03/2020	31/03/2021
ઈકિવટી અને જવાબદારીઓ		
(1) માલિકીના ભંડોળો :		
(અ) શેરમૂડી		
ઈકિવટી શેરમૂડી		
દરેક શેર રૂ. 10 નો	2,00,000	3,50,000
(બ) અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત	1,40,000	90,000
મૂડી અનામત	-	10,000
નફા નુકશાન ખાતું	60,000	75,000
(2) બિનચાલુ જવાબદારી		
(અ) લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં		
10% ના ડિબેન્યર્સ	-	1,00,000
(બ) લાંબાગાળાની જોગવાઈ		
સ્ટાફ પેન્શન ફંડ	5,000	10,000
(3) ચાલુ જવાબદારી		
(અ) વેપારી દેવા		
લેણદારો	45,000	60,000
દેવીહૂંડી	40,000	18,000
(બ) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ		
કરવેરાની જોગવાઈ	40,000	46,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	35,000	50,000
કુલ	5,65,000	8,09,000

મિલકતો		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો :		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો		
જમીન-મકાન	2,05,000	1,40,000
પ્લાન્ટ યંત્ર	60,000	1,30,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો		
પાઘડી	50,000	47,000
(બ) બિન-ચાલુ રોકાણો	20,000	50,000
(ક) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો		
પ્રાથમિક ખર્ચા	7,000	5,000
ડિબેન્ચર વટાવ	-	6,000
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક	70,000	1,75,000
(બ) વેપારી લેણા		
દેવાદારો	80,000	1,58,000
લેણીહૂંડી	13,000	42,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન	60,000	56,000
કુલ	5,65,000	8,09,000

વધારાની માહિતી :

2020 અને 2021 ના વર્ષ દરમિયાન :

- (1) રૂ. 85,000 ની કિંમતનું એક યંત્ર ખરીદવામાં આવ્યું હતું.
- (2) રૂ. 70,000 ની મૂળ કિંમતના જમીન-મકાન જેની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 50,000 હતી તે રૂ. 80,000 માં વેચવામાં આવેલ. વેચાણ ઉપર થયેલ નફો પૈકી મૂડી નફો મૂડી અનામત ખાતે અને મહેસૂલી નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવામાં આવેલ.
- (3) કંપનીએ સામાન્ય અનામતમાંથી જરૂરી રકમનું મૂડીકરણ કરીને વર્તમાન શેરધારકોને 5:2ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપ્યા.
- (4) 10% વટાવે ડિબેન્ચર બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
- (5) ગઈ સાલના સૂચિત ડિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.
- (6) ગઈ સાલના કરવેરાની રૂ. 36,000 ની રકમ ચૂકવવામાં આવેલ છે. ઉપરની માહિતી પરથી રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

6 વૈશાલી લિમિટેડના તારીખ 31/03/2020 અને તારીખ 31/03/2021ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે પ્રમાણે છે :

16

વિગત	31/03/2020	31/03/2021
ઇકિવટી અને જવાબદારીઓ		
(1) માલિકીના ભંડોળો :		
(અ) શેરમૂડી		
ઇકિવટી શેરમૂડી		
દરેક શેર રૂ. 10 નો	2,40,000	4,00,000
10% ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 10નો		
7.50 ભરપાઈ	90,000	-
(બ) અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત	1,00,000	90,000
નફા નુકશાન ખાતું	40,000	87,000
જમીનગીરી પ્રીમિયમ	20,000	8,000
(2) બિનચાલુ જવાબદારી		
(અ) લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં		
15% ના ડિબેન્યર્સ	-	1,00,000
(બ) લાંબાગાળાની જોગવાઈ		
(3) ચાલુ જવાબદારી		
(અ) વેપારી દેવા		
લેણદારો	60,000	35,000
(બ) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ		
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	50,000	-
કરવેરાની જોગવાઈ	25,000	30,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	25,000	50,000
કુલ	6,50,000	8,00,000

મિલકતો		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો		
જમીન-મકાન	1,50,000	2,00,000
પ્લાન્ટ યંત્ર	1,20,000	2,50,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો		
પાઘડી	1,60,000	80,000
(બ) બિન-ચાલુ રોકાણો	60,000	-
(ક) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો		
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક	40,000	70,000
(બ) વેપારી લેણા		
દેવાદારો	80,000	50,000
લેણીહૂંડી	20,000	30,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન:		
રોકડ સિલક	20,000	30,000
બેંક સિલક	-	90,000
કુલ	6,50,000	8,00,000

વધારાની માહિતી : 31/03/2021 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન

- (1) રોકાણો તેની વેચાણ કિંમત પર 25% નફો મળે તેમ વેચેલા છે.
- (2) માંડી વાળેલ ઘસારો.
જમીન-મકાન રૂ. 25,000 અને યંત્રો રૂ. 20,000
- (3) કંપની કાયદાની જરૂરી જોગવાઈઓનું પાલન કરીને રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 10% પ્રીમિયમે પરત કરેલા છે. પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવા માટે સામાન્ય અનામતમાંથી રૂ. 1,20,000 મૂડી પરત અનામતખાતે લઈ જવામાં આવા હતા.
- (4) કંપનીએ મૂડી પરત અનામતમાંથી વર્તમાન શેર ધારકોને 2:1 ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપેલા છે.
- (5) 4% વટાવે ડિબેન્ચર બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
- (6) ગઈ સાલના કરવેરાની રકમ રૂ. 30,000 ચૂકવવામાં આવી છે.

ઉપરની માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

વિગત	31/03/2021	31/03/2022
ઈકિવટી અને જવાબદારીઓ		
(1) માલિકીના ભંડોળો		
(અ) શેરમૂડી		
ઈકિવટી શેરમૂડી		
દરેક શેર રૂ. 100 નો	1,00,000	1,50,000
10% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	50,000	50,000
(બ) અનામત અને વધારો		
સામાન્ય અનામત	30,000	30,000
નફા નુકશાન ખાતું	20,000	(-10,000)
(2) બિન-ચાલુ જવાબદારી		
(અ) લાંબા ગાળાના ઉછીના નાણાં		
12% ના ડિબેન્યર્સ	1,00,000	50,000
(બ) લાંબાગાળાની જોગવાઈ		
(3) ચાલુ જવાબદારી		
(અ) વેપારી દેવા		
લેણદારો	30,000	35,000
દેવીહૂંડી	10,000	25,000
(બ) અન્ય ચાલુ જવાબદારી		
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા	5,000	10,000
(ક) ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ		
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	10,000	20,000
કુલ	3,55,000	3,60,000

મિલકતો		
(1) બિન ચાલુ મિલકતો		
(અ) કાયમી મિલકતો		
(1) દ્રશ્ય મિલકતો		
જમીન-મકાન	1,00,000	90,000
પ્લાન્ટ યંત્ર	90,000	90,000
(2) અદ્રશ્ય મિલકતો		
(બ) બિન-ચાલુ રોકાણો	-	-
(ક) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો		
(2) ચાલુ મિલકતો		
(અ) માલસામગ્રી : સ્ટોક	75,000	90,000
(બ) વેપારી લેણા		
દેવાદારો	53,000	30,000
લેણીહૂંડી	20,000	12,000
(ક) રોકડ અને રોકડ સમાન:		
રોકડ સિલક	2,000	13,000
બેંક સિલક	15,000	35,000
કુલ	3,55,000	3,60,000

વધારાની માહિતી :

વિગત	2020/21 રૂ.	2021/22 રૂ.
વેચાણ	3,65,000	2,19,000
વેચેલ માલની પડતર	2,19,000	1,46,000
તારીખ 01/04/2020 ના રોજ સ્ટોક	71,000	-
ચોખ્ખો નફો (પ્રેફરન્સ શેર ડિવિડન્ડ પહેલાનો)	35,000	47,500

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો ગણો.

- (1) ચાલુ ગુણોત્તર
- (2) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (3) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (4) સ્ટોક ફેરબદલી દર
- (5) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (6) ઈકિવટી શેરહોલ્ડરોના માલિકીના ભંડોળ પર વળતર દર
- (7) શેરદીઠ કમાણી
- (8) દેવાદાર ગુણોત્તર (365 દિવસ લેવા)

- 8 નીચેની વિગતો એક ઉત્પાદક કંપનીનાં રેકોર્ડ પરથી પ્રવૃત્તિની બે સપાટીએ ઉપલબ્ધ છે. 16

વિગત	50% એકમદીઠ રૂ.	80% એકમદીઠ રૂ.
માલસામાન ખર્ચ	7.50	7.50
મજૂરી	3.50	3.50
પાવર	0.40	0.37
સ્ટોર્સ	0.60	0.60
જાળવણી ખર્ચ	0.20	0.125
ઈન્સ્પેક્શન	0.20	0.14
ઘસારો	3.00	1.875
વહીવટી ખર્ચ	4.00	2.80
વેચાણ ખર્ચ	0.60	0.487

50% ની ક્ષમતાએ ઉત્પાદન 10,000 એકમોનું છે. 40% અને 100% ક્ષમતા પરનું પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

- 9 (અ) સંચાલકીય હિસાબી પધ્ધતિ એટેલે શું ? નાણાકીય હિસાબો અને સંચાલકીય હિસાબો વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 16
- (બ) નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ જણાવો.
- 10 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 16
- (1) ગુણોત્તર વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા
  - (2) મૂડી પડતરનો મહત્વ
  - (3) રોકડ પ્રવાહ પત્રક અને ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક વચ્ચેનો તફાવત
  - (4) રોકડ અંદાજ પત્રના ફાયદાઓ
  - (5) સંચાલકીય પધ્ધતિની મર્યાદાઓ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question no. 1 and 10 are compulsory.
(3) Calculate any four out of Q. 2 to 9.
(4) Show the necessary calculation as a part of your answer.

1 Do as directed : 20

- (1) Selling price per unit Rs. 40; variable cost per unit Rs. 30; total fixed cost Rs. 80,000.
(a) Find out break even point.
(b) If break even point is reduced to 5,000 units, find out the new selling price per unit.

- (2) A company manufacturing a single article sells it at Rs. 10 per unit. The variable cost is Rs. 6 per unit and fixed cost is Rs. 4,000 p.a.

Calculate :

- (a) P/V ratio
(b) Break even sales
(c) Margin of safety if total sales is Rs. 15,000
(d) Sales required to earn a profit of Rs. 5,000
(e) The amount of profit when sales is Rs. 15,000
- (3) The balance of depreciation on machine account on 31-03-2020 was Rs. 2,80,000 and on 31-03-2021 was Rs. 3,00,000. During the year, a machine costing Rs. 1,00,000 accumulated depreciation thereon being Rs. 60,000 was sold for Rs. 20,000. Calculate the amount of depreciation charged to Profit and Loss A/c.

- (4) Calculate cash flow from operating activities from the following details:-

Particulars	31/03/2021	31/03/2022
	Rs.	Rs.
Profit and Loss A/c	60,000	70,000
General Reserve	20,000	30,000
Provision for depreciation on plant	60,000	70,000
Outstanding expenses	10,000	6,000
Goodwill	40,000	20,000
Debtors	80,000	70,000

One item of plant costing Rs. 40,000 having book value Rs. 28,000 was sold for Rs. 36,000 during the year.

- (5) Provision for taxation was Rs. 9,000 on 31-12-2020 and Rs. 6,000 on 31-12-2021. Income tax of Rs. 5,000 was paid during the year. What is the amount of provision to be made during the year?
- (6) From the following information, prepare the production budget of Jaishree Co. for the Year 2021/22

Product	Units of Sales	Estimated Stock in Unit	
		31/03/2021	31/03/2022
A	80,000	2,000	6,000
B	1,00,000	4,000	8,000

- (7) Find out Net Profit Ratio and Return on Capital Employed :

Particulars	Amount (Rs.)
Net Profit (Before Interest and Tax)	12,00,000
Tax Rate	50%
Sales	13,75,000
10% Debentures	10,00,000
Equity share capital	20,00,000
12% Preference share capital	10,00,000

(8) Find out missing figures :

Production capacity	50%	75%	100%
Power	15,000	?	20,000
Consumable stores	?	7,500	10,000
Repairs	15,000	20,000	?
Salary	10,000	?	10,000

(9) What is cash budget ? State its difficulties.

(10) State assumption of break even point and its limitation.

2 (a) Sankalp Ltd. provides you the following information **16**
for the year ending on 31-3-2021 :

Profit volume ratio 60%

Rate of profit on sale 30%

Cost of present sales ..... Rs. 28,00,000

Calculate :

(1) Sales at Break even point.

(2) Profit or Loss at the sales of Rs. 50,00,000.

(3) Profit or Loss at the sales of Rs. 15,00,000.

(4) Compute the following when present selling price is to be decreased by 20%:

(a) New profit volume ratio

(b) Sales amount to maintain the present profit.

(5) Even if the selling price is to be increased by 25%, variable costs are increased by 25% and fixed costs are increased by $33\frac{1}{3}\%$, find out sales amount required to maintain the present profit.

Find out Margin of safety at a profit of Rs. 6,00,000 in rupees and in percentage.

- (b) Vinayee Mfg. Co. Ltd. provides the following information relating to its production :

Year	Total Sales (Rs.)	Total Cost (Rs.)
2020	6,00,000	5,40,000
2021	7,00,000	6,36,000

Calculate :

- (1) Profit/Volume Ratio.
  - (2) Fixed Expenses.
  - (3) Profit when sales are Rs. 5,40,000.
  - (4) Sales when losses are Rs. 12,000.
  - (5) Sales to earn profit of Rs. 1,20,000.
  - (6) Break Even point.
- 3** From the following information of Shri Trivedi Ltd, prepare **16** Cash Budget for the three months from May to July, 2021:

Month	Sales (Rs.)	Closing Stock (Rs.)	Total Overhead Exp. (Rs.)
March	80,000	10,000	12,000
April	1,00,000	15,000	15,000
May	1,20,000	25,000	20,000
June	1,60,000	30,000	18,000
July	1,40,000	27,500	20,000
August	1,50,000	25,000	15,000

Additional Information :

- (1) On 01-05-2021 Cash and Bank balance Rs. 50,000.
- (2) Goods are sold at profit of 25% on sales price.
- (3) Purchases are made for cash.
- (4) Assume 40% of total sales as cash sales.
- (5) 50% of credit sales collected in the month after sales and remaining 50% in the second month after sales.

- (6) Total overhead expenses includes monthly fixed overhead expenses of Rs. 5,000 which is paid in the same month. Variable overhead expenses are paid in the subsequent month.
- (7) An old machine is to be sold for Rs. 30,000 in June, 2021.
- (8) A new machine is to be bought for Rs. 50,000 in June, 2021. The payment of which is made 80% against delivery and the remaining amount in the subsequent month.
- (9) Income tax paid for Rs. 10,000 in June, 2021.

- 4 Nisha Co. Ltd. manufactures one type of cell phone. Its annual production capacity is 56,000 units. The information is given as per 40% and 60% production for cost estimation as under : 16

Particulars	40% Production Rs.	60% Production Rs.
Variable overheads :		
Direct Material	3,20,000	4,80,000
Direct Wages	1,92,000	2,88,000
Other Direct Expenses	1,28,000	1,92,000
Semi-variable overheads :		
Factory	5,60,000	6,40,000
Office	4,16,000	4,64,000
Selling and Distribution	2,24,000	2,56,000
Fixed overheads :		
Depreciation	3,00,000	3,00,000
Insurance	1,80,000	1,80,000
Sales	22,40,000	33,60,000

You are required to prepare Flexible Budget and find out profits or losses at 50%, 75% and 90% production capacity.

- 5 The following are the Balance Sheets of Purvi Limited 16
as on 31-3-2020 and 31-3-2021 :

Particulars	31/03/2020	31/03/2021
Equity and Liabilities :		
(1) Share capital :		
(a) Share holder capital		
Equity share capital		
Rs. 10 each	2,00,000	3,50,000
(b) Reserve and surplus		
General reserve	1,40,000	90,000
Capital reserve	-	10,000
Profit & Loss A/c	60,000	75,000
(a) Non current liabilities		
Long term debt :		
10% debentures	-	1,00,000
(b) Long term provision :		
Staff pension fund	5,000	10,000
(2) Current Liabilities :		
(a) Trade payables		
Creditors	45,000	60,000
Bills payable	40,000	18,000
(b) Short term provisions		
Provision for tax'	40,000	46,000
Proposed dividend	35,000	50,000
Total	5,65,000	8,09,000

Assets :		
(1) Non Current Assets		
(a) Tangible assets :		
(1) Land and Building	2,05,000	1,40,000
Plant and Machinery	60,000	1,30,000
(2) Intangible assets		
(b) Goodwill	50,000	47,000
(c) Non current investments	20,000	50,000
(d) Other Non- current assets :		
Preliminary expenses	7,000	5,000
Debenture discount	-	6,000
(2) Current assets :		
(a) Inventories - Stock	70,000	1,75,000
(b) Trade Receivables :		
Debtors	80,000	1,58,000
Bills receivables	13,000	42,000
(c) Cash and Bank balance	60,000	56,000
Total	5,65,000	8,09,000

Additional Information :

During the year 2020 and 2021 :

- (1) Machinery costing Rs. 85,000 was purchased on credit.
- (2) Land and Building having an original cost of Rs. 70,000 and a written down value of Rs. 50,000 have been sold for Rs. 80,000. Out of the profit on the sale the capital profit has been transferred to Capital Reserve and the revenue profit has been credited to P & L A/c.
- (3) The company issued Bonus shares to the existing equity shareholders by capitalising required sum from general reserve, in the proportion of 5 : 2.

- (4) Debentures were issued at 10% discount.
 (5) Paid the proposed dividend of the last year and also paid interim dividend of Rs. 12,000.
 (6) Paid Rs. 36,000 as tax for the last year.

From the above particulars, prepare the Cash Flow Statement.

- 6 The Balance sheet of Vaishali Limited as on 31-3-2020 and 31-3-2021 are as follows : 16

Particulars	31/03/2020	31/03/2021
Equity and Liabilities :		
(1) Share capital		
(a) Share holder capital		
Equity share holder		
capital Rs. 10 each	2,40,000	4,00,000
10% Redeemable Pref.		
share of Rs. 10 each		
Rs. 7.50 paid up	90,000	-
(b) Reserve and surplus		
General Reserve	1,00,000	90,000
Profit & Loss A/c.	40,000	87,000
Securities Premium	20,000	8,000
(2) Non Current Liabilities		
(a) Long term debt. :		
15% Debentures	-	1,00,000
(b) Long term provision :		
(3) Current Liabilities :		
(a) Trade payables :		
Creditors	60,000	35,000
(b) Short term provisions :		
Bank overdraft	50,000	-
Provision for tax	25,000	30,000
Proposed dividend	25,000	50,000
Total	6,50,000	8,00,000

Assets :		
(1) Non Current Assets		
(a) Tangible Assets :		
Land and Building	1,50,000	2,00,000
Plant and Machinery	1,20,000	2,50,000
(b) Intangible assets :		
Goodwill	1,60,000	80,000
(c) Non current investments	60,000	-
(d) Other non current assets:		
(2) Current Assets		
(a) Inventories - Stock	40,000	70,000
(b) Trade Receivables :		
Debtors	80,000	50,000
Bills receivable	20,000	30,000
(c) Cash and bank balance		
Cash balance	20,000	30,000
Bank balance	-	90,000
Total	6,50,000	8,00,000

Additional Information :

During the year ending on 31-03-2021 :

- (1) Investment are sold at 25% profit on sales proceeds.
- (2) Depreciation written off: on Land & Building Rs. 25,000; Machinery Rs. 20,000.
- (3) Company has redeemed preference share at 10% premium after complying with necessary requirement of Act. For this purpose the amount of Rs. 1,20,000 has been transferred from general reserve to Capital Redemption Reserve A/c.
- (4) The company has issued bonus shares to the existing equity shareholders from the capital redemption reserve in the proportion of 2 : 1.
- (5) Debentures were issued at 4% discount.
- (6) Rs. 30,000 have been paid as tax for the last year.

From the above information, prepare Fund Flow Statement.

7 Two years Balance Sheets of Shyam Company Ltd. are as follows : 16

Particulars	31/03/2021	31/03/2022
Equity and Liabilities :		
(1) Share capital :		
(a) Share holders capital		
Equity share capital		
Rs. 100 each	1,00,000	1,50,000
10% Preference		
share capital	50,000	50,000
(b) Reserve and surplus		
General reserve	30,000	30,000
Profit & Loss A/c	20,000	(-10,000)
(c) Non current liabilities		
Long term debt. :		
12% Debentures	1,00,000	50,000
(d) Long term provision :		
(2) Current Liabilities :		
(a) Trade payable		
Creditors	30,000	35,000
Bills payables	10,000	25,000
(b) Other current assets :		
Outstanding Expenses	5,000	10,000
(c) Short term provisions :		
Bank overdraft	10,000	20,000
Total	3,55,000	3,60,000

Assets :		
(1) Non current assets :		
(a) Tangible Assets :		
(1) Land & Building	1,00,000	90,000
Plant & Machinery	90,000	90,000
(2) Intangible Assets		
(b) Non Current investments		
(c) Other Non current investments :		
(2) Current assets :		
(a) Current investments		
(b) Inventories - stock	75,000	90,000
(c) Trade receivables :		
Debtors	53,000	30,000
Bills receivables	20,000	12,000
(d) Cash and Bank balance		
Cash balance	2,000	13,000
Bank balance	15,000	35,000
Total	3,55,000	3,60,000

Additional Informations :

Particulars	2020/21 Rs.	2021/22 Rs.
Sales	3,65,000	2,19,000
Cost of Goods Sold	2,19,000	1,46,000
Net profit (before preference dividend)	35,000	47,500
Stock on 01/04/2020	71,000	-

Calculate :

- (1) Current ratio
- (2) Gross profit ratio
- (3) Net profit ratio
- (4) Stock turnover ratio
- (5) Liquid ratio
- (6) Rate of return on equity share holder's fund
- (7) Earning per share
- (8) Debtors ratio (take 365 days for calculations)

- 8 The following particulars are available from the record of a manufacturing company for two levels of activity : 16

Particulars	50% per unit Rs.	80% per unit Rs.
Material cost	7.50	7.50
Labour	3.50	3.50
Power	0.40	0.37
Stores	0.60	0.60
Maintenance	0.20	0.125
Inspection	0.20	0.14
Depreciation	3.00	1.875
Administrative overheads	4.00	2.80
Selling overheads	0.60	0.487

- 9 (a) What is Management Accountancy? Explain the difference between Financial Accounting and Management Accountancy. 16

(b) State the limitations of Financial Statement.

- 10 Write short notes : (any three) 16

- (1) Utility of Ratio Analysis
- (2) Significance of cost of capital
- (3) Difference between cash flow statement and funds flow statement.
- (4) Advantages of cash budget
- (5) Limitations of Management Accounting.